

Σπίτι της Διάσκεψης του Βάνζεε

Τόπος μνήμης και εκπαίδευσης

Πρωτόκολλο της συνεδρίασης

Ο αρχηγός της Επιτροπής Εβραίων της Γκεστάπο, Adolf Eichmann, συνέταξε ένα πρωτόκολλο όπου περιλαμβάνονταν τα αποτελέσματα της συζήτησης. Βάσει αυτού, ο Heydrich αποκάλυψε στους συμμετέχοντες, ότι βάσει μιας «πρότερης άδειας του Χίτλερ» η εκτόπιση όλων των Εβραίων της Ευρώπης θα γινόταν στο εξής προς την ανατολική Ευρώπη. Τόνισε ότι η εποπτεία της επεξεργασίας της τελικής λύσης του Εβραϊκού ζητήματος θα ανήκε, ασχέτως γεωγραφικής δικαιοδοσίας, αποκλειστικά σε αυτόν. Αυτό που δεν ήταν ξεκάθαρο ήταν το κατά πόσον έπρεπε να συμπεριληφθούν οι κατά το ήμισυ Εβραίοι [Mischlinge] (δηλαδή άτομα με γονείς ή παππούδες χριστιανικής και εβραϊκής καταγωγής) καθώς και οι Εβραίοι σύζυγοι σε περιπτώσεις μεικτών γάμων στις εκτοπίσεις.

Η ξαφνική απαίτηση του Heydrich, να συμπεριληφθεί αυτή η κατηγορία ατόμων στις εκτοπίσεις ήταν καταπάτηση της δικαιοδοσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο στη Διάσκεψη εκπροσώπησε ο Υφυπουργός Wilhelm Stuckart. Επειδή ο Heydrich δε μπόρεσε να εξασφαλίσει τη συναίνεση των υπολοίπων, και ανέβαλλε τη διευκρίνιση αυτού του ζητήματος για μελλοντικές διασκέψεις, ο Eichmann αναγκάστηκε να αφιερώσει δυσανάλογα πολύ χώρο σε αυτές τις προτάσεις: Τέσσερις σελίδες του πρωτοκόλλου είναι αφιερωμένες σε αυτές τις προτάσεις σχετικά με την εκτόπιση των κατά το ήμισυ Εβραίων [Mischlinge] και των Εβραίων συζύγων, ενώ το συνολικό πρωτόκολλο των αποτελεσμάτων της Διάσκεψης- συμπεριλαμβανομένης και της μιάμισης σελίδας όπου αναφέρονται οι συμμετέχοντες και μιας σελίδας με στατιστική καταγραφή- δεν ξεπερνάει τις 15

PDF

Διεύθυνση

Σπίτι της Διάσκεψης του Βάνζεε
Τόπος μνήμης και εκπαίδευσης
Am Grossen Wannsee 56-58
D - 14109 Berlin
Τηλέφωνο: +49-30-80 50 01 0
τηλέφωνο +49-30-80 50 01 27
eMail: info(at)ghwk.de

Ώρες γραφείου της
γραμματείας:
Δευτέρα - Παρασκευή εννιά η
ώρα - 15:00
[office\[at\]ghwk.de](mailto:office[at]ghwk.de)

καθημερινά 10.00 - 18.00 h
Τελευταία είσοδος (Villa και το πάρκο): 17:45

(κλειστό: 1. Ιανουάριος, Μεγάλη Παρασκευή,
1. Μάιος, ανάβαση, 3. Οκτώβριος,
24.-26. Δεκέμβριος, 31.
Δεκέμβριος)

δακτυλογραφημένες σελίδες. Αυτές οι ριζοσπαστικές προτάσεις παρέμειναν στην ατζέντα αναμένοντας τη μελλοντική εφαρμογή τους.

Εφόσον επρόκειτο για ένα πρωτόκολλο αποτελεσμάτων και όχι για ένα πρωτόκολλο επί λέξει, τα πραγματικά γεγονότα και την ατμόσφαιρα της Διάσκεψης τα πληροφορούμαστε ακροθιγώς μονάχα. Ο Adolf Eichmann υποβλήθηκε σε λεπτομερή ανάκριση σχετικά με τη Διάσκεψη του Βάνζεε κατά τη διάρκεια της δίκης του στην ερουσαλήμ το 1960/61. Τόνισε, ότι και οι εκπρόσωποι της υπουργικής γραφειοκρατίας μίλησαν ανοιχτά και εν πλήρη συναινέση για τη θανάτωση των Εβραίων. Έπρεπε να γράψει το πρωτόκολλο πολλές φορές, μέχρι να το εγκρίνει ο Heydrich. Το κείμενο έπρεπε να μην είναι πολύ παραστατικό αλλά συνάμα να «καρφώνει» τους υπυπουργούς - δηλαδή να τους καθιστά νώστες και συνεργούς.

Ο Eichmann ανέφερε ότι έπρεπε επίσης να προσθέσει την εισαγωγή που έκανε ο Heydrich. Το ίδιο ίσχυε και για τον πίνακα που παρέθετε τον αριθμό και την κατανομή των Εβραίων στην Ευρώπη, των «περίπου 11 εκατομμυρίων Εβραίων» που πάρθηκαν υπ' όψιν στα πλαίσια της Τελικής Λύσης του εβραϊκού ζητήματος (σελίδα 6 του Πρωτοκόλλου). Η Αντιπροσωπεία των Εβραίων στη Γερμανία (RV) έλαβε τον Αύγουστο του 1941 διαταγή να καταρτίσει ένα συγκεντρωτικό πίνακα με τον αριθμό των Εβραίων, σε απόλυτους αριθμούς και σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό της εκάστοτε χώρας, με οδηγίες για τον καθορισμό του όρου «Εβραίος» και πληροφορίες για τη νομική υπόσταση των Εβραίων. Η άμεση απάντηση της RV στηρίχθηκε σε διάφορα δημοσιεύματα, περιοδικά και ποκόμενα εφημερίδων και συνοδευόταν από τις παρακάτω επεξηγήσεις: «Οι αριθμοί πηγάζουν από επίσημα έγγραφα, όπου αυτό ήταν δυνατόν, ειδάλλως προέκυψαν από εκτιμήσεις, κατά κανόνα αναφέρονται σε πιστούς Εβραίους και

άντικατοπτρίζουν ελάχιστο αριθμό. Σε σχέση με τον πίνακα που συνέταξε ο Eichmann βασιζόμενος στα στοιχεία αυτά, διακρίνουμε ορισμένες διαφωτιστικές αποκλίσεις. Για την περιοχή της Γενικής Διοίκησης [Generalgouvernement] και τη Ρουμανία, ο Eichmann προσαρμόσε τους αριθμούς αυξάνοντας τους ανάλογα με την επέκταση των εδαφών που έγινε το καλοκαίρι του 1941 δηλαδή με την περιοχή της Γαλικίας και της Βεσσαραβίας. Τα στοιχεία της RV, όπου στην ΕΣΣΔ αναφέρονται 3,02 εκ. ο Eichmann (όπου αυτό ήταν δυνατό για λόγους προπαγάνδας) τα αύξησε σημαντικά, ανεβάζοντας τον αριθμό των Εβραίων στα 5 εκατομμύρια. Όσον αφορά την Ολλανδία, ο Eichmann διόρθωσε τον αριθμό 135.000 που παρέθεσε η RV με τον εξαιρετικά ακριβή αριθμό 160.800.

Αν και δεν υπήρχαν στοιχεία για την περίπτωση της Εσθονίας στον πίνακα του Eichmann αναφέρεται ότι «δεν υπάρχουν πλέον Εβραίοι». Όλοι οι Εβραίοι της Εσθονίας, οι οποίοι δεν κατάφεραν να ξεφύγουν, είχαν ήδη πέσει θύματα των δολοφονικών επιδρομών των τακτικών μονάδων δράσης A [Einsatzgruppen] Όσον αφορά τη Γαλλία ο Eichmann προφανώς παρέθεσε και τους Εβραίους στις γαλλικές αποικίες της βορείου Αφρικής. Αυτός ο πίνακας στο πρωτόκολλο της Συνθήκης του Βάνζεε περιλαμβάνει λοιπόν την απειλή εξόντωσης των Εβραίων της Ευρώπης. Η πραγματική απειλή κατά των Εβραίων της Ευρώπης διαφαίνεται στο χάρτη της 20ης Ιανουαρίου 1942, όπου παρουσιάζεται η εξέλιξη του μετώπου και οι συμμετέχοντες στον πόλεμο. Αυτός ο χάρτης καταρτίστηκε με τη βοήθεια της στρατιωτικής- ιστορικής υπηρεσίας ερευνών [Militärhistorischen Forschungsamt] του Πότσταμ βάσει των χαρτών του Γενικού Επιτελείου Στρατού των ανώτερων αξιωματικών της Βέρμαχτ. Εκεί παρουσιάζονται τα κέντρα της εβραϊκής ζωής στην ανατολική και τη νοτιοανατολική Ευρώπη που ήταν υπό γερμανική κατοχή ή διοικούνταν από συμμάχους του Χίτλερ.

Ο Eichmann διαχώρισε στον πίνακα του τους Εβραίους των χωρών που βρίσκονταν υπό την κατοχή της Βέρμαχτ και τις σύμμαχες ή υδέτερες χώρες, που έπρεπε να τεθούν υπό την κυριαρχία της Γερμανίας. Στον πίνακα του Eichmann διαφαίνεται ότι η εθνικοσοσιαλιστική ηγεσία παρά την αποτυχία της εισβολής στην Αγγλία το 1940 και την αλλαγής του πολέμου το χειμώνα του 1941/42 μετά την αποτυχία της στρατηγικής των πολέμων-αστραπή [Blitzkrieg] στην Ρωσία, θεωρούσε δεδομένη την κατάκτηση όλης της Ευρώπης στο εγγύς μέλλον.